

Rozróżnianie Duchów dobrych i złych

262. O ile absolutna tożsamość Duchów jest w wielu przypadkach sprawą drugorzędną, mniej ważną, to zupełnie inaczej jest z rozróżnianiem Duchów dobrych i złych. Ich indywidualność może być nam obojętna, lecz osobista wartość nigdy. W przypadku wszelkich pouczających komunikatów to właśnie na tej sprawie powinna się koncentrować nasza uwaga, bowiem tylko dzięki temu uzyskamy lub nie zaufanie do manifestującego się Ducha, bez względu na to, pod jakim imieniem będzie to czynić. Czy manifestujący się Duch jest dobry czy zły? Jakie miejsce zajmuje w duchowej hierarchii? Oto najważniejsze problemy (patrz: Księga Duchów: Hierarchia spirytystyczna, § 100).

263. Jak już zostało powiedziane, Duchy ocenia się podobnie jak ludzi, na podstawie ich słów. Wyobraźmy sobie, że jakiś człowiek otrzymał dwadzieścia listów od nieznanym mu osób. Na podstawie stylu, wyrażanych myśli – słowem biorąc pod uwagę całą masę elementów, dochodzi do wniosku, które z tych osób są wykształcone lub proste, grzeczne lub źle wychowane, powierzchowne, staranne, lekkomyślne, pyszne, poważne, niepoważne, sentymentalne itp. Podobnie dzieje się w przypadku Duchów. Należy traktować je jak korespondentów, których się wcześniej nie widziało oraz zadawać sobie pytanie, co pomyślałoby się o osobie, która napisałaby to czy owo. Za niezmienną i bezwzględną można uznać regułę, głoszącą, że słowa Duchów zawsze odpowiadają ich poziomowi. Nie tylko naprawdę wyższe Duchy mówią rzeczy dobre, one jednak czynią to za pomocą słów wolnych od jakiegokolwiek trywialności. Choćby była mowa o nie wiadomo jak pięknych sprawach, to jednak wystarczy płamiący ów komunikat jeden mały zwrot, świadczący o nikczemności autora myśli, aby uznać go za niewątpliwym dowód jego niższości. Jest tak tym bardziej, gdy cały komunikat przepaja prymitywizm naruszający zasady dobrego wychowania.

Słowa zawsze obnażają ich źródło, przejawiające się czy to w wyrażanej myśli, czy w formie. Dlatego też, jeżeli jakiś Duch chciałby nas oszukać swoją fałszywą wyższością, wystarczy dłużej z nim porozmawiać, by właściwie go ocenić.

264. Także dobroć i życzliwość są istotnymi cechami Duchów oczyszczonych. Nie ma w nich niechęci ani w stosunku do ludzi, ani wobec pozostałych Duchów. Żałują czyichś słabości, krytykują błędy, lecz zawsze taktownie, bez goryczy i skłonności do obrażania się. Założywszy, że naprawdę dobre Duchy mogą pragnąć tylko dobra i mówić tylko dobre rzeczy, można uznać, że wszystko, co w wypowiedziach Duchów świadczy o braku dobroci i życzliwości, nie może pochodzić od Duchów dobrych.

265. Inteligencja wcale nie jest niepodważalną oznaką wyższości, bowiem inteligencja i moralność nie zawsze idą w parze. Jakiś Duch może być dobry, życzliwy, lecz mieć ograniczone możliwości intelektualne – jak również wykształcony Duch może zajmować bardzo niską pozycję pod względem moralności.

Przeważnie sądzi się, że zadając pytanie Duchowi osoby, która specjalizowała się w czymś na Ziemi, z większym prawdopodobieństwem dojdzie się do prawdy. Jest to logiczne, lecz nie zawsze prawdziwe. Doświadczenie pokazuje, że naukowcy, podobnie jak inni ludzie – zwłaszcza ci, którzy porzucili ciała materialne niedawno i ciągle znajdują się pod wpływem uprzedzeń z czasów swego cielesnego istnienia – nie od razu wyzwalają się od rozumowania w kategoriach znanych im systemów. Może się więc zdarzyć, że pod wpływem kultywowanych na Ziemi idei, dzięki którym zdobyli sławę, wiedzą nawet mniej, niż nam się wydaje. Nie przedstawiamy tej opinii jako reguły, do tego jeszcze wiele brakuje. Twierdzimy tylko, że stwierdza się taki fakt oraz że dysponowanie ludzką wiedzą nie zawsze stanowi gwarancję nieomyłności Duchów.

266. Poddając wszystkie komunikaty dokładnej ocenie, dogłębnie badając i analizując myśli oraz wyrażenia, podobnie jak czyni się to z dziełami literackimi, bez wahania odrzucając wszystko, co przeczyłoby logice, zdrowemu rozsądkowi i kłóciłoby się z zakładanym charakterem manifestującego się Ducha – wzbudza się niechęć u oszukańczych Duchów, które w końcu odchodzą, głęboko przekonane, że nie są w stanie nas zwieść. Powtarzamy, że jest to jedyna zawsze skuteczna metoda postępowania, bowiem żaden zły komunikat nie oprze się rygorystycznej krytyce. Dobre Duchy nigdy nie obrażają się za krytykę, bowiem same ją doradzają i nigdy się jej nie boją. Tylko złe Duchy czują się nią dotknięte i odradzają jej dokonywanie, wtedy bowiem straciłyby wszystko, ukazując jednocześnie, jakie są naprawdę.

Oto dotycząca tej kwestii rada, przekazana przez świętego Ludwika:

„Choćby nie wiadomo jak uzasadnione było zaufanie, którym inspirują was Duchy uczestniczące w waszych pracach, radzimy wam i nigdy nie będzie za wiele powtarzać tej rady, którą powinniście mieć zawsze na względzie, gdy oddajecie się waszym studiom – mianowicie: należy rozważać i w sposób dojrzały przemyśliwać, poddawać kontroli najsurowszego rozsądku wszelkie komunikaty, które otrzymujecie. Gdy jakiś punkt wydaje się wam podejrzany, wątpliwy lub niejasny, to koniecznie domagajcie się niezbędnych wyjaśnień, aby o danej kwestii uzyskać pewną opinię”.

267. Sposoby poznawania natury Duchów można ująć w następujące zasady:

1o Poza zdrowym rozsądkiem nie istnieje żadne kryterium oceny wartości Duchów. Jakakolwiek formuła przekazywana w tym względzie przez same Duchy jest absurdalna i nie może pochodzić od Duchów wyższych.

2o Duchy ocenia się na podstawie ich słów i działań. Działania

Duchów przejawiają się w wywoływanych przez nie w nas uczuciach, jak również znajdują swój wyraz w udzielanych nam radach.

3oPrzy założeniu, że dobre Duchy mogą mówić tylko dobre rzeczy, wszystko co złe nie może pochodzić od dobrego Ducha.

4oWypowiedzi dobrych Duchów zawsze są pełne godności, szlachetne, wysokiej klasy, nie zawierające jakichkolwiek błahostek. Duchy te wyrażają wszystko w sposób prosty i skromny, nigdy się nie wywyższają, nigdy nie przechwalają się swoją wiedzą, ani pozycją zajmowaną wśród pozostałych Duchów. Wypowiedzi Duchów niższych lub pospolitych zawsze odzwierciedlają ludzkie żądze. W przypadku, gdy Duch przedstawia się sławnym lub szanowanym imieniem, wszelkie wyrażenie noszące piętno nikczemności, zbytnej pewności siebie, arogancji, przechwałek czy goryczy stanowi charakterystyczną oznakę niższości lub oszustwa.

5oNie należy oceniać Duchów na podstawie materialnej formy i poprawności stylu wypowiedzi. Powinno się sondować głęboki sens ich słów, rozważając je na chłodno, w sposób dojrzały i bez uprzedzeń. Jakiegokolwiek naruszenie logiki, zdrowego rozsądku i mądrości nie może pozostawiać żadnej wątpliwości co do pochodzenia wypowiedzi, choćby była ona podpisana nie wiadomo jakim imieniem przywłaszczonym sobie przez Ducha (patrz wyżej: § 224).

6oWysokie rangą Duchy mówią zawsze jednym głosem, o ile nie pod względem formy, to przynajmniej w odniesieniu do treści. Ich myśli są takie same niezależnie od czasu i miejsca; myśli te mogą być wyrażone w sposób mniej lub bardziej rozbudowany, odpowiednio do okoliczności, potrzeb i łatwości komunikacji, nigdy jednak sobie nie przeczą. Jeżeli dwa komunikaty podpisane tym samym imieniem są sprzeczne, to jeden z nich jest niewątpliwie fałszywy. Prawdziwy jest ten z nich, który w żaden sposób nie przeczy znanemu charakterowi danej osoby. Mając przed oczami dwa komunikaty podpisane na przykład przez

świętego Wincentego 74, z których jeden głosiłby jedność i miłosierdzie, a drugi miałby na celu sianie niezgody, żaden rozsądny człowiek nie mógłby się pomylić.

70Dobre Duchy mówią tylko to, co wiedzą. Na temat tego, czego nie wiedzą, nie wypowiadają się lub wyznają swą niewiedzę. Duchy złe mówią z pewnością siebie o wszystkim, zupełnie nie przywiązując wagi do prawdy. Wszelka rzucająca się w oczy naukowa herezja, wszelka obrażająca zdrowy rozsądek reguła prezentowana przez Ducha chcącego uchodzić za wykształconego, świadczy o oszustwie.

80Lekkomyślne Duchy rozpoznaje się także po łatwości, z jaką przepowiadają przyszłość oraz dokładnie opisują fakty, których znać nie powinny. Dobre Duchy mogą wywołać przeczucia przyszłych wydarzeń. Gdy informacja taka jest pożyteczna, nigdy jednak nie określają dat. Wszelkie przepowiednie o sprawach mających się wydarzyć w ściśle określonym czasie są oszustwem.

90Duchy wyższe wyrażają swoje myśli w sposób prosty, w kilku słowach. Ich styl jest zwięzły, choć niepozbawiony poetyczności idei i sformułowań, jasny, zrozumiały dla każdego, nie wymagający wysiłku do jego rozwikłania. Duchy te mają zdolność mówienia wielu rzeczy za pomocą niewielu słów, każde słowo służy bowiem do jakiegoś celu. Duchy niższe lub pseudoświatłe ukrywają pustkę swoich myśli w potokach i kwiecistości słów. Ich język jest często pretensjonalny, śmieszny lub zawiły wskutek nazbyt wielkiego wysiłku autora, by uczynić wypowiedź głęboką.

100Dobre Duchy nigdy nie wydają poleceń; niczego nie narzucają. Najwyżej doradzają – a jeśli się ich nie słucha, odchodzą. Duchy złe lubią rozkazywać, wydają polecenia, chcą by było się im posłusznym i nawet jeśli się tak nie stanie, zostają. Każdy narzucający się Duch zdradza tym samym swoje pochodzenie. Duchy takie są stanowcze i nie dopuszczają dyskusji nad swoimi opiniami oraz domagają się monopolu na

prawdę. Wymagają ślepego zaufania i nie zalecają rozwagi, wiedząc, że ta by je zdemaskowała.

11oDobre Duchy nie prawią komplementów. Doceniają dobre uczynki, lecz zawsze czynią to z umiarem. Złe Duchy prześcigają się w pochwałach, podsycają pychę i próżność mimo głoszenia pokory oraz starają się rozbudzić poczucie własnej wartości u osób, które chcą sobie podporządkować.

12oDuchy wyższe są ponad drobiazgami dotyczącymi formy wszelkich spraw. Tylko Duchy pospolite przywiązują wielkie znaczenie do nic nie znaczących szczegółów, nie mających związku z rzeczywiście istotnymi ideami. Każde przesadne zalecenie w tym względzie stanowi niewątpliwy dowód niższości i oszustwa Ducha, który przedstawia się robiącym wrażenie imieniem.

13oNależy być nieufnym w stosunku do niezwykłych i śmiesznych imion przyjmowanych przez niektóre Duchy, chcące wzbudzić zaufanie. Poważne traktowanie tych imion byłoby skrajnym absurdem.

14oNie należy także wierzyć Duchom, które nazbyt łatwo pojawiają się pod szczególnie szanowanymi imionami, zaś ich słowa trzeba przyjmować z wielką rezerwą. Zwłaszcza w tych przypadkach wymagana jest szczególnie surowa kontrola, często bowiem ma się do czynienia z maską, którą pewne Duchy nakładają, by dać do zrozumienia, że pozostają w kontakcie z innymi wysokiej klasy Duchami. W ten sposób łechtana jest próżność medium, by często skłonić je do przedsięwzięcia przykrych i śmiesznych działań.

15oDobre Duchy są bardzo drobiazgowo w podejściu do zalecanych działań w jakiegokolwiek sytuacji, działania te mają zawsze poważny i wzniosły cel. Należy więc traktować jako podejrzaną radę dotyczące wszelkich działań, które nie mają takiego charakteru lub kłóciłyby się ze zdrowym rozsądkiem. Przed wprowadzeniem w życie należy je w sposób dojrzały przemyśleć,

ryzykuje się bowiem uwikłanie w przykre oszustwo.

16oDobre Duchy rozpoznaje się po mądrym umiarze przejawiającym się we wszystkim, co mogłoby kogoś skompromitować; nie znoszą one ujawniania zła. Lekkomyślne lub złośliwe Duchy czerpią przyjemność z odkrywania tego rodzaju spraw. Dobre Duchy natomiast starają się łagodzić czyjeś błędy, będąc zwolennikami wyrozumiałości. Duchy złośliwe wszystko wyolbrzymiają i sieją niezgodę za pomocą zdradliwych niedomówień.

17oDobre Duchy doradzają tylko dobro. Jakakolwiek maksyma czy rada nie wiążąca się w sposób stanowczy z czystym ewangelicznym miłosierdziem, nie może być autorstwa dobrych Duchów.

18oDobre Duchy doradzają tylko rozsądne rzeczy. Wszelkie zalecenia wykraczające bezpośrednio poza zdrowy rozsądek lub poza niezmiennie prawa natury demaskują ograniczonego i w związku z tym niezbyt wiarygodnego Ducha.

19oZłe czy po prostu niedoskonałe Duchy zdradzają się także za pomocą materialnych oznak, natychmiast rzucających się w oczy. Ich oddziaływanie na medium jest niekiedy brutalne, wywołuje u niego gwałtowne i nieskoordynowane ruchy, swoiste gorączkowe i konwulsyjne podniecenie, jaskrawo odróżniające się od spokoju i łagodności towarzyszących manifestacjom Duchów dobrych.

20oDuchy niedoskonałe często wykorzystują możliwości komunikowania, którymi dysponują do inspirowania ludzi fałszywymi radami. Rozbudzają w ten sposób nieufność i niechęć do wszystkich, których nie lubią. Najważniejszym przedmiotem ich niechęci są ludzie mogący ujawnić ich oszustwa. Uciekając się na przemian do podstępu, sarkazmów, obelg, a nawet materialnych oznak ukrytej mocy, aby w ten sposób lepiej przekonać, Duchy te starają się zawrócić człowieka z drogi prawdy.

21oDuchy ludzi, którzy na Ziemi poświęcali się tylko jednej

sprawie, materialnej lub moralnej, ciągle znajdują się pod wpływem ziemskich idei i wynoszą stamtąd część swoich uprzedzeń, upodobań, a nawet właściwych im maniactw. Można to bardzo łatwo stwierdzić, analizując ich wypowiedzi.

22oPrzejawy wiedzy, którymi Duchy często otwarcie przyozdabiają się, nie świadczą o ich wyższości. Najlepszym sprawdzianem w tych okolicznościach jest niezmienna czystość ich uczuć.

23oNie wystarczy wypytać Ducha, by poznać prawdę. Przede wszystkim należy dowiedzieć się, z kim ma się do czynienia, bowiem Duchy niższe, istoty pozbawione wiedzy, podchodzą lekkomyślnie do najpoważniejszych problemów. Nie wystarczy też, że jakiś Duch był wielkim człowiekiem na Ziemi, by w świecie Duchów dysponował niezmierną wiedzą. Tylko oczyszczając się na drodze cnoty, może on zbliżyć się do Boga i poszerzyć swe wiadomości.

24oŻarty Duchów wyższych są zwykle subtelne i uszczypliwe, nigdy jednak trywialne. Żartobliwe, lecz nie nieuprzejme Duchy stosują zwykle ostrą i bardzo trafną satyrę.

25oDogłębnie analizując zwłaszcza w kontekście moralności charakter manifestujących się Duchów, poznaje się ich naturę i uzyskuje wiedzę o stopniu zaufania, którym je można obdarzyć. Tu zdrowy rozsądek nie może się mylić.

26oAby móc oceniać Duchy podobnie jak ludzi, każdy musi najpierw potrafić ocenić samego siebie. Niestety, istnieje wielu ludzi, którzy uważają swą własną opinię za jedyny miernik tego, co dobre lub złe, prawdziwe lub fałszywe. Wszystko, co przeczy ich sposobowi patrzenia na rzeczywistość, ich ideom czy teorii na dany temat, którą sami wysnuli lub przejęli od innych, uznają za złe. Takim osobom oczywiście brakuje najważniejszej cechy do wydawania osądów, to jest obiektywności oceny. Sami jednak nie wątpią w jej posiadanie; jest to problem sprawiający najwięcej kłopotów.

Wszystkie te zalecenia wynikają z doświadczenia oraz porad udzielonych przez Duchy. Uzupełnimy je dosłownymi odpowiedziami, dotyczącymi najważniejszych spraw.

Allan Kardec Księga Mediów